

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ

Халықаралық қатынастар факультеті
Факультет международных отношений
Халықаралық құқық кафедрасы
Кафедра международного права

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ халықаралық қатынастар факультетінің
20-жылдығы және халықаралық құқық кафедрасының 25-жылдығына арналған

«ЖОО-ДАҒЫ ОҚУ ҮДЕРІСІНІҢ САПАСЫН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ:
ДӘСТҮРЛЕР МЕН ЖАҢАЛЫҚТАР» атты

халықаралық оқу-әдістемелік конференциясының

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, 4 желтоқсан 2015 ж.

МАТЕРИАЛЫ

международной учебно-методической конференции

«ОБЕСПЕЧЕНИЕ КАЧЕСТВА УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА В ВУЗЕ:
ТРАДИЦИИ И ИННОВАЦИИ»,

посвященной 20-летию факультета
международных отношений и 25-летию
кафедры международного права КазНУ им. аль-Фараби

Алматы, 4 декабря 2015 г.

MATERIALS

of international educational and methodical conference

«ENSURING THE QUALITY OF TEACHING IN HIGHER EDUCATION:
TRADITIONS AND INNOVATION»,

dedicated to the 20th anniversary of the Faculty
of International Relations and 25th anniversary of the Department
of the International Law of the al-Farabi Kazakh National University

Almaty, December 4, 2015

Алматы
«Қазақ университеті»
2015

СОДЕРЖАНИЕ

Шакиров К.Н. Факультету международных отношений КазНУ имени аль-Фараби – 20 лет	3
Айдарбаев С.Ж. Кафедре международного права КазНУ – 25 лет	5
Айдарбаев С.Ж., Байтукаева Д.У. Инновационные методы в образовательном процессе студентов-правоведов	7
Волова Л.И. О методике преподавания международного права в современный период	9
Айдарбаев С.Ж., Байтукаева Д.У. Преподавание международного космического права юристам-международникам	13
Титова Т. А. Конвенция о признании квалификаций, относящихся к высшему образованию в европейском регионе 1997 года, как элемент механизма реализации права на образование	15
Машимбаева Г.А., Сайрамбаева Ж.Т. Компетентностный подход в профессиональном вузовском образовании – мониторинг качества образования	18
Иванова Е.М. Изменения в организации подготовки юристов – требование времени	20
Әпенев С.М., Самалдықов М.К. Халықаралық құқық мамандығы бойынша студенттерге қылмыстық құқық пәнін оқытудың жалпы және арнайы әдістемелері	23
Должиков А. В. Развитие методики преподавания международного права	26
Аманжолов Ж.М. Некоторые общие соображения относительно преподавания международного публичного права	27
Тусупова А.Ж. О целях и методике проведения деловой игры «Избирательный процесс. Президентские и парламентские выборы» (на примере США и Германии)	29
Кислицина Н.Ф. Методика преподавания курса «Международный бизнес и права человека»	31
Тусупова А.Ж. Проблемы реализации компетентностной модели образования	34
Баймагамбетова З.М. Технология проблемного обучения в вузе	37
Tatarinova L. F., Tatarinov D. V. The problems of teaching of international humanitarian law by distance learning in a higher education institutions of the Republic of Kazakhstan	40
Жайлау Ж. Қазақстан Республикасының жоғарғы оқу орындарында инклюзивті білім беру жүйесін енгізудің өзекті мәселелері	44
Сылкина С.М. Методика формирования основ правовой культуры в обществе	46
Савка И. В. Интеграция профессиональных знаний и умений будущих специалистов международного права в контексте принципа обучения профессиональной направленности	48
Нысанбекова Л.Б. В знании – сила!	52
Алтаева К.Ж., Ергобек Ш.К., Кудерин И.К., Мендыбаев Е.С. Разработка образовательных программ юридических специальностей с учетом ролевых мета-компетенций	55
Аюпова З.К. К вопросу о смысле и содержании самостоятельной работы студентов в образовательном процессе	56
Досымбекова М.С., Токтыбеков Т.А. Әкімшілік реформа жағдайындағы әкімшілік құқықтың білім беру сапасын арттыру (халықаралық құқық мамандығына арналған)	60
Өміржанов Е.Т. Студенттерге сабақ жүргізуде М-learning технологияларды пайдалану	63
Жүнісов Ж.С. Әлеуметтік-құқықтық пәндерді оқыту үдерісіндегі «мәселелі тәсілдемелерді» жетілдіру мәселелері	66

Ж
А
КЕ
А.
О.
Ж
К
ме
М
Та
Se
Са
М.
О
Н
Пс
ди
Ру
Об
Лн
Ха
Мь
Ис
тра
Нұ
Жс
Ш
Ро
спе
Иб.
На
Мух
Сид
арт
Ми
Жа
нұс
Ма
Бо
студ
Ахн
«Өс
Ине
Тра
Гео
Кас
Пос
Дж
Реал
спе
Бас
Білі
Дж
Жоғ
Бек
Соде
спе
Бек
Разр
прод
Сар
Culti

ӘЛЕУМЕТТІК-ҚҰҚЫҚТЫҚ ПӘНДЕРДІ ОҚЫТУ ҮДЕРІСІНДЕГІ «МӘСЕЛЕЛІ ТӘСІЛДЕМЕЛЕРДІ» ЖЕТІЛДІРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ

Оқу үдерісін жетілдіру мәселелері оның негізгі нысандары – дәріс және семинар сабақтарынан көрініс табады. Оқытушының дайындығы, пән бойынша материалдарды жеткізуі мен сабақ жүргізуі пәнді оқытудағы нақты нәтиже болып табылады. Оқу үдерісін жетілдіру үшін пәнді оқыту бірін бірі толықтыратын, оның мазмұны бойынша тығыз байланыста болатын және теория мен тәжірибені байланыстыра отырып жүзеге асыру керек.

Сабақ өткізу кезінде оның мәселелі тұстарын қарастыру пәннің зерттелмеген тұстарын және бұрыннан келе жатқан беймәлім жақтары мен ерекшеліктерін анықтауға көмектеседі. Құқықтық пәндерді оқыту кезінде оқытудың қалыптасқан тәжірибесіне сәйкес негізгі екі тәсілдемені қарастырғанымыз жөн. Олар: «иллюстрациялық-түсіндіру» және «мәселелі» тәсілдемелері.

Бірінші тәсілдеме дайын білімді талқылау мен меңгеруге бағытталған. Бұл жерде тақырып не оның жеке сұрақтары туындап отырған мәселемен бірдейлендіріледі.

Екінші тәсілдеме бойынша оқытушы мәселелерді туындатады және оларды ситуациялық жағдайлар туындату, есептер шығару арқылы шешуге тырысады. Бұл тәсілдеме студенттің ойлау қабілетіне, оның жігерлілік, ұйымдастырушылық, жүйелілік және батылдылық секілді тұлғалық сипаттарын қалыптаструға әсерін тигізеді.

Сонымен қоса, студенттер мәселелерді құрастыру, қалыптастыру және шешу, сондай ақ шешімдердің дұрыстығын тексерумен байланысты творчестволық ізденістерді қатыстырады. Бірақ «мәселелі» тәсілдемесін «иллюстрациялық-түсіндіру» тәсілдемесінен оқшаулай алмаймыз. Өйткені, мәселелі тәсілдемені қолдану оқытудың әртүрлі әдістері мен нысандарын қолдануды қажет етеді.

«Мәселелілік» қағидасына келесі әдістер қолайлы болып табылады:

- дискуссия;
- диспут;
- іскерлік ойындар;
- сұрақ-жауап;
- есептер шығару.

«Мәселелілік» қағидасын жүзеге асыру сабақта мәселелі жағдайларды қалыптастырудың тәсілдері мен нысандарын анықтауды қарастырады. Оларға мәселелі жағдайларды қалыптастыратын келесідей қайшылықты топтарды бөліп көрсетуге болады:

- құқықтық және жеке ғылыми білімдерді дамытуда орын алатын нақты қайшылықтар;
- ғылым үшін қайшылықтардың қалыптасына негізделген жасанды мәселелі жағдайларды туындату;

– әлеуметтік-құқықтық ғылымдардың қоғамдық сана деңгейімен, нысандарымен өзара әрекеттесуі үдерісінде туындайтын қайшылықтар мен мәселелі жағдайлар.

Осы бағытта оқу үдерісін жетілдіру дәріс сабағын өткізуге қатысты болады. Дәріс оқу үдерісінің орталық, әрі жетекші элементі болып табылады. Тәжірибелік сабақтар мен студенттердің өзіндік жұмыстары дәріс сабағының сипатымен анықталады. Олар дәріс кезінде алынған мағлұматтармен бекітіледі және дамытылады. Сол себепті дәріс терең ғылыми, мазмұнды, әдістемелік дұрыс жеткізілуі керек. Дәрістің жетістігі оның көрнекілігіне тәуелді, ал дәріс көрнекілігі тиісті сызбалармен, слайдтармен және т.б. да қосымша және көрнекі құралдармен байланысты болады.

Оқытушы дәріс сабағына дайындық кезінде нақты біліммен қатар тиісті тәжірибелік машықтарды да қалыптастыру керектігін естен шығармау керек. Дәрісте студент есте сақтайтындай, болашақта әртүрлі өмірлік жағдайларда құбылыстарға қатысты өзінің жеке ойлау қабілетін қолдануға дайын болатындай мысалдарды қолданғаны жөн.

Сонымен қоса оқытушы дәріс сабағына диалог элементтерін де енгізуді естен шығармағаны дұрыс. Бұған мысал ретінде ұйымдастырушылық-әдістемелік жұмысты талап ететін дәріс кезінде дәріс-конференцияларды атап өтуге болады:

- 1) тақырып бойынша студенттердің баяндамалармен шығуы;
- 2) мәселеге қатысты қалыптасқан әртүрлі көзқарастарды есепке ала отырып тиісті әдебиеттерді іріктеу.

Осындай аудиториялық сабақтың жаңалылығы, студенттерді белсенді түрде қатыстыруға бағытталған нақты мәселелер бойынша алдын ала жоспарланған әртүрлі көзқарастар мен баламалы ұстанымдарды талқылау.

Семинар сабақтарын жүргізу кезінде студенттерді қызықтыру, олардың танымдық қызметтерін арттыру және сабақты қызықты өткізумақсатында ситуациялық есентерді қолдану қажет. Өйткені, семинар сабағы студенттердің білімін қалыптастыру, тереңдету және тексеру құралы болып табылады. Семинар сабағында оқытушы әртүрлі әдістемелік мысалдарды, көрнекі құралдарды, оқытудың техникалық құралдырын қолдана отырып студенттердің барлығының сабаққа белсенді қатысуына қол жеткізуге міндетті.

Оқытушы семинар сабағына дайындық кезінде келесідей мағұлматтар қамтылған оқу жоспарын дайындау керек:

- кіріспе сөз мазмұны;
- талқылауға шығарылатын сұрақтар;
- қолдануға қажетті техникалық және көрнекі құралдар;
- бақылау сұрақтары;
- сабақ уақытын сұрақтар мен сабақ өткізу әдісіне қатысты бөлу;
- өткен сабақтар бойынша қайталау сұрақтары және т.б.

Егер оқу – оқытушы мен студент қатысатын үдеріс болып табылса, онда семинар сабағы – студенттердің білімді өз бетінше алуы, өз ойын нақты жеткізуі, негізді және дәйекті сөйлеуге үйренуі болып табылады.

Толыққанды жоғары білімді танымал оқу құралдарын оқумен шектеу арқылы алу мүмкін емес. Иргелі ғылыми білім ғылыми жаңалықтар мен басқа да зертеулер нәтижелесінде қалыптасқан ғалымдардың бастапқы, түпдерек еңбектерінен алынады. Сонымен қатар, қазіргі кездегі болып жатқан оқиғаларды мерзімдік басылымдар мен әдебиеттерден алу әлемдегі болып жатқан жаңалықтар мен оқиғалармен танысуға, оларды талдауға септігін тигізеді.

Қазіргі уақыттағы студенттер білімін бағалаудың рейтингтік жүйесінің әрекет етуі олардың белсенділігін арттырады, пәнді меңгеру нұсқалары мен нысандарын таңдау еркіндігін қалыптастырады. Өз кезегінде оқытушы үшін аталған жүйе студенттердің жұмысы мен білімін бақылауға үлкен мүмкіндік береді. Сонымен қатар, рейтингтік жүйе оқытушы мен студенттер арасындағы тығыз байланысты орнатуға, қатынас көлемін кеңейтуге, студенттердің мүддесі мен қажеттіліктеріне бейімделуге, олардың жеке ерекшеліктерін білу мен ескеруге мүмкіндік береді.

Аталған жүйе студенттерге тиісті балл жинау арқылы олардың білімін шыңдауға, жетілуіне мүмкіндік береді. Студенттердің белсенділігін арттыру, білімін шыңдау, жеке көзқарастарын қалыптастыру, алынған білімді ұтымды пайдалану мақсатында келесідей нысандардағы жұмыстарды ұсынуға болады:

- 1) семинар сабақтарында сөйлеу;
- 2) конференцияларға қатысу;
- 3) баяндамалар мен рефераттар дайындау және қорғау;
- 4) ғылыми жұмыстар дайындау.

Жоғарыда қарастырылған мәселелерге қатысты қорытындылайтын болсақ, білім сапасын арттыру үшін студенттердің ғылыми ойлау, өзіндік жұмыста нәтижеге қол жеткізу, ғылыми таным әдістерін тиімді қолдану қасиеттерін ұтымды игеруі қажеттілігі туындайды. Бұл жетістікке жету – оқытушының өз пәні бойынша білімді дұрыс, нақты, қол жетімді түрде тиісті әдістемелерді қолдана отырып жеткізуде.